

Vanhusneuvosto 31.10.2025

Lausunto Keski-Suomen hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitykseen vuodelle 2026

Vanhusneuvosto ymmärtää Keski-Suomen hyvinvointialueen poikkeuksellisen haastavan taloustilanteen ja kannattaa panostusta tiukkaan talouden hallintaan. Hyvinvointialuestrategian päivitys tukee hyvin talousnäkökulmaa. Huolta vanhusneuvostossa herättää tiettyjen ei-lakisääteisten tehtävien säilyminen ja turvaaminen, esimerkiksi omaishoidon. Alijäämän kattaminen vuoteen 2030 mennessä tulee vaatimaan suuria muutoksia hyvinvointialueen toiminnassa. Tämä edellyttää tarkkaa talouden seurantaa ja raportointia sekä taloussuunnittelua.

Sopeuttamistoimenpiteet:

Vanhusneuvosto kannattaa ulkoisten vuokratuottojen kasvattamista sekä myyntituottojen lisäämistä. Myös vuokrakiinteistöjen kriittinen tarkastelu koetaan hyvänä asiana. Omaishoidon tuen myöntämisen perusteiden muutokset, jotka hyväksyttiin lautakunnassa lokakuussa saavat aikaan merkittävää säästöä. Vanhusneuvosto pelkää tämän lisäävän muiden palveluiden tarvetta. Myös perhehoidon käytön vähentäminen tuntuu lyhytnäköiseltä, perhehoitoa tulisi tukea ja kannustaa. Akselin ja Elinan ja muidenkin lyhytaikaispaikkojen vähennyksillä on vaikutuksia myös omaishoitajien jaksamiseen.

Henkilöstövähennykset ikääntyneiden ennaltaehkäisevästä tuesta tässä vaiheessa hidastaa seniorikeskuksen toiminnan käynnistämistä ja luo eriarvoisuutta kuntien välillä.

Liikkuvia palveluja tulee lisätä riittävästi erityisesti huomioiden ikääntyneet ihmiset ja heidän palvelujen saavutettavuus.

Ikääntyneiden palvelurakenteessa tavoitellaan peittävyyydessä kansallisia keskiarvoja. Vanhusneuvosto edellyttää toteutukseen riittävästi malttia ja tietoon perustuvaa harkintaa, jotta hyvinvointialueen kuntia kohdellaan tasa-arvoisesti. Yhteisöllisen asumisen lisäämiselle on tarvetta, mutta talousarvio ei tätä mahdollista. Lisäksi lyhytaikaishoitopaikkojakin vähennetään talouden sopeuttamiseksi.

Vanhusneuvosto näkee tärkeänä, että hyvinvointialueella noudatetaan edelleen yhteneviä käytäntöjä eri toimipisteissä. Positiivisena pidetään myös käytäntöä, että hyvinvointialueella voi vapaasti hakeutua eri terveysasemille.

Vanhusneuvosto kannattaa huolellisesti ja informatiiviseksi laadittua talousarvioesitystä vuodelle 2026 nämä evästyksiset ja lausuntopalvelusta sekä asukastilaisuuksista kerätyt kannanotot huomioiden.